

Таким чином, в Україні склалася ситуація, при якій наявний механізм стимулювання інноваційного розвитку вітчизняних підприємств не є достатньо дієвим, а рівень існуючої конкуренції не забезпечує того конкурентного середовища, від якого залежить інтеграція країни до Європейського Союзу. Основною ж причиною такого стану є низька привабливість української промисловості для інвестування через існування несприятливого економічного та політичного середовища, що проявляється в збитковості та неефективності державного регулювання, нерозвиненості ринкової інфраструктури, відсутності дієвої системи правового регулювання та оптимального рівня податкового навантаження.

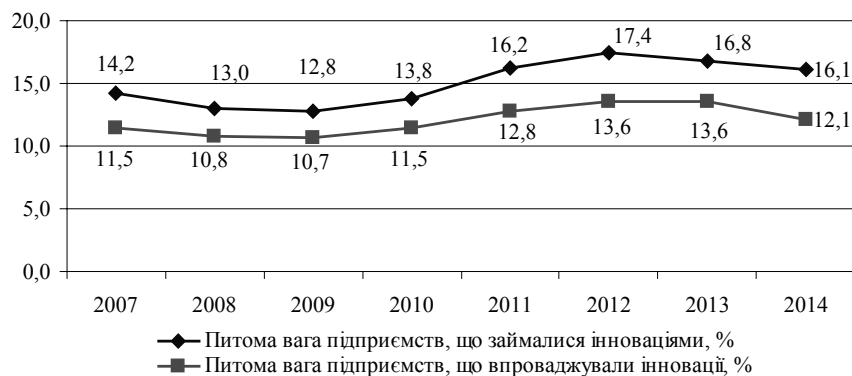

Рис. 1. Показники інноваційної активності вітчизняних підприємств упродовж 2007—2014 рр.

Джерело: складено за даними [3].

Тому, для того щоб євроінтеграція України відбулась ефективно, необхідно конструктивно активізувати інноваційний процес у всіх регіонах і на рівні економічної системи, розвиваючи різноманітні форми інноваційного підприємства, що дасть можливість підвищити конкурентоспроможність не лише окремих підприємств, але й економіки в цілому.

На цьому складному шляху Євросоюз для України має стати школою ефективної інноваційної економіки, високих соціальних стандартів та ефективного управління суспільним розвитком. Впровадження європейського успіху в економіку України є основою євроінтеграції, тому що попри всі свої нинішні негаразди, Європа залишається тією ланкою, яка володіє один із наймасштабніших платоспроможних та інноваційних ринків, освоїти та заповнити який намагаються більшість країн світу, у т.ч. США, Японія, Китай, Індія та ін.

Список використаних джерел

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. №40-IV зі змінами [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/40-15/para0195#o195>
2. Єпіфанова І.Ю. Аналіз фінансового забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних підприємств в сучасних умовах [Електронний ресурс] / І.Ю. Єпіфанова. — Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12433/1/13_65-70_Vis_722_menegment.pdf
3. Наукова та інноваційна діяльність. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Олександр Дуба,

к.е.н., доцент, доцент кафедри інвестиційної діяльності,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

dyba_m@ukr.net

УМОВИ УСПІХУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА МАКРО- ТА НА МІКРОРІВНІ УСЛОВИЯ УСПЕХА ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА МАКРО- И НА МИКРОУРОВНЕ CONDATIONS OF INNOVATIVE ACTIVITY'S SUCSESS ON THE MACRO- AND MICROLEVEL

Анотація. Інноваційна діяльність є запорукою прогресивних змін у суспільстві. Успіх інноваційної діяльності на рівні держави є похідним від результатів діяльності суб'єктів господарювання. Тому виокремлюються умови успіху інноваційної діяльності на різних рівнях.

Аннотация. Инновационная деятельность является основой прогрессивных изменений в сообществе. Успех инновационной деятельности на уровне страны является производным от результатов субъектов хозяйственной деятельности. Поэтому выделяют условия успеха инновационной деятельности на различных уровнях.

Abstract. The countries innovative development is caused by the progressive tendencies of Innovative activity means the basis for progressive changes of the society. The success of country's innovative activity is derivative of such activity of entities. Therefore, the conditions of innovative activity's success are differentiated on the different levels.

Конкурентоспроможність економіки країни на міжнародних ринках здебільшого зумовлена результатами інноваційної діяльності, яка створює поштовх для прогресивних тенденцій інноваційного розвитку. У свою чергу, успіх інноваційної діяльності на макrorівні зумовлений результатами діяльності окремих суб'єктів господарювання, їх умотивованістю до впровадження інновацій.

Оскільки на сьогодні питання конкурентоспроможності економіки за рахунок активізації інноваційної діяльності набувають глобального змісту, виникає потреба всебічного теоретичного обґрунтування складових успіху останньої. Це дозволить поєднати теоретичні положення із потребами практики, слугуватиме основою для реалізації пріоритетів на макро- та на макrorівні.

У якості підтвердження взаємозв'язків результативності інноваційної діяльності на макро- та на макrorівні наводимо твердження класика політичної економії Й. Шумпетера, який висунув ідею про те, що інновації з'являються в економіці не рівномірно, а як цілісна система нових продуктів і технологій. «Інновації рідко залишаються ізольованими. Вони мають тенденцію до утворення кластерів, адже спочатку деякі фірми, а потім більшість наслідують... успішну інновацію» [7]. Ця ідея стала відправною точкою для подальших досліджень процесу дифузії інновації, зокрема, теоретичної концепції розподілу і перерозподілу суспільних витрат на їх створення та економічного ефекту від їх використання і ролі держави у цьому процесі.

Після Й. А. Шумпетера багато вчених почали приділяти інноваціям та інноваційній діяльності значне місце у своїх дослідженнях, виникли так звані «постшумпетерівські» теорії інновацій.

Зокрема, П. Друкер центральною фігурою інноваційного процесу вважає інноватора-підприємця, а головним завданням суспільства — створення сприятливих соціально-економічних умов для його діяльності. Він виділяє три основні умови успіху інноваційної діяльності:

- інноваційна діяльність — це кропітка робота, яка потребує неабиякої майстерності, наполегливості, самовідданості (що не можуть компенсувати талант й освіченість) та творчості, переважно в одній сфері діяльності;
- інноватори повинні покладатися перш за все на себе у процесі нововведення (через високий ризик і кінцеву винагороду за роботу);
- інноваційна діяльність має бути пов'язаною з ринком, сфокусованою на ринок і ним керуватись [3].

У праці «Технологічні зміни та функція сукупного виробництва» Роберт Соллоу, узагальнивши досвід розвитку промисловості, зауважив, що саме активна інноваційна діяльність підприємств різних форм власності дедалі більше визначає темпи економічного зростання. За його підрахунками, валовий національний продукт США в період з 1909 по 1949 рр. збільшився на 87,5 % за рахунок «технологічних змін», тобто інновацій [1].

У вітчизняній економіці інноваційна діяльність може диференціюватися як процес, спрямований на розробку інновацій, реалізацію результатів завершених наукових досліджень або певних науково-технічних досягнень у новий чи вдосконалений продукт, що реалізується на ринку, у новий або вдосконалений технологічний процес, що використовується в практичній діяльності, а також пов'язані з цим процесом розробки та дослідження [4].

Враховуємо те, що інноваційна діяльність це не разова дія, а сукупність послідовних дій із впровадження ідей та їх реалізації у вигляді кінцевих результатів [2, с. 41].

Зокрема, успіх інноваційної діяльності пов'язаний із розвитком і взаємодією процесів поширення принципово нових видів техніки і технології; прогресивних міжгалузевих зрушень; фінансуванням фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін у стані продуктивних сил; реалізацією довгострокових науково-технічних програм; розробкою і впровадженням нових ресурсозберігаючих технологій і т. п.

Закон України «Про інноваційну діяльність» [6] визначає інноваційною діяльністю, спрямовану на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг. Дане визначення охоплює лише окремі етапи інноваційного процесу (впровадження, виробництво, споживання). Використання та комерціалізація результатів наукових досліджень є проміжним і остаточним етапом інноваційного процесу, якому передують здійснення досліджень і розробок.

Згідно даних державної статистики України за напрямом міжнародної наукової співпраці (статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні») успіх інноваційної діяльності пов'язаний із показниками:

— кількості виїздів наукових працівників за межі країни, у т. ч. з метою стажування, навчання, підвищення кваліфікації, викладацької роботи, проведення наукових досліджень, участі у міжнародних семінарах, конференціях тощо;

— кількості грантів, отриманих на наукову роботу від міжнародних фондів [5].

Тобто, успіх інноваційної діяльності економіки є похідним від результатів діяльності суб'єктів господарювання. У свою чергу, вони пов'язані із можливостями реалізації мотивів до удосконалення згідно із умовами та пріоритетами зовнішнього та внутрішнього середовища (рис. 1).

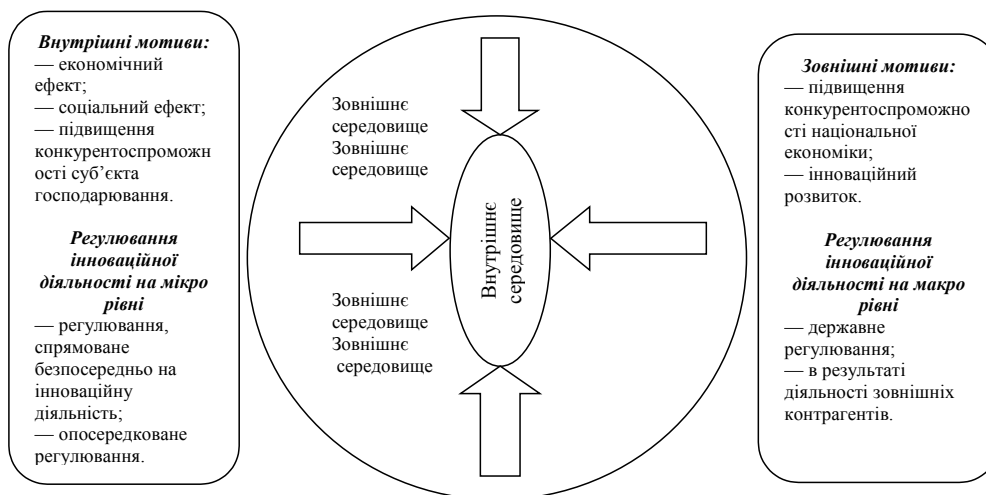

Рис. 1. Умови успіху інноваційної діяльності*

*Джерело: складено автором

Отже, в основі інноваційної діяльності лежить група мотивів, які передбачають отримання економічного та соціального ефектів, зумовлює підвищення рівня конкурентоспроможності, як на мікро-, так і на макрорівні. Досягнення поставленої мети можливе за рахунок систематичного координування пріоритетів інноваційної діяльності на різних рівнях.

На рівні суб'єкта господарювання інноваційна діяльність регулюється безпосередньо та опосередковано, оскільки її успіх визначається процесами впровадження, виробництва, збуту, кадровою, науково-технічною та іншими складовими. На макрорівні враховуються результати інноваційної діяльності зовнішніх, у тому числі міжнародних, контрагентів.

Список використаних джерел

1. Битюкова И. Е. Инновационный подход к использованию информационных технологий с целью повышения эффективности внедрения результатов науки в производство // Наука та наукознавство. — 2000. — №1—2. — С. 154—159.
2. Диба О. М. Теоретичні основи та прикладний аспект інноваційної діяльності в Україні / О. М. Диба, Ю. О. Гернего // Стратегія економічного розвитку України. — 2015. — № 36. — С. 37—45.
3. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво / Питер Ф. Друкер; [пер. з англ.]. — К.: Україна, 1994. — 319 с.
4. Захаркін О. О. Особливості інноваційної діяльності промислових підприємств України на сучасному етапі / О. О. Захаркін // Збірник доповідей сімнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний потенціал української науки — ХХ сторіччя. — 2012 р. — С. 83—85.
5. Ляшенко В. І. Європейська система моніторингу інноваційної діяльності: особливості та можливості використання в Україні / В. І. Ляшенко, А. І. Землянкін, І. Ю. Підоричева // Економічний вісник Донбасу. — 2013. — № 2 (32). — С. 191—198.
6. «Про інноваційну діяльність»: Закон України від 4.07.2002 № 40-IV / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15>.
7. Шумпетер И. А. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / И. А. Шумпетер. — М.: Прогресс, 1982. — 455 с.